

Kurzemes hercoga kapenes, 2010. gada foto

Kurzemes hercogu kapenes

Atvertas katru dienu bez brīvdienām

1. maijs – 31. oktobris 9.00 – 17.00

Informācija un ekskursiju pieteikumi

T. 63962197, 26499151, booking@rundale.net

Latvijas Lauksaimniecības universitātes muzejs

Ekspozīcija par Jelgavas pils vēsturi, arhitektūru,

būvvēsturi, interjera apdari un iekārtojumu

T. 63005617, muzejs@llu.lv

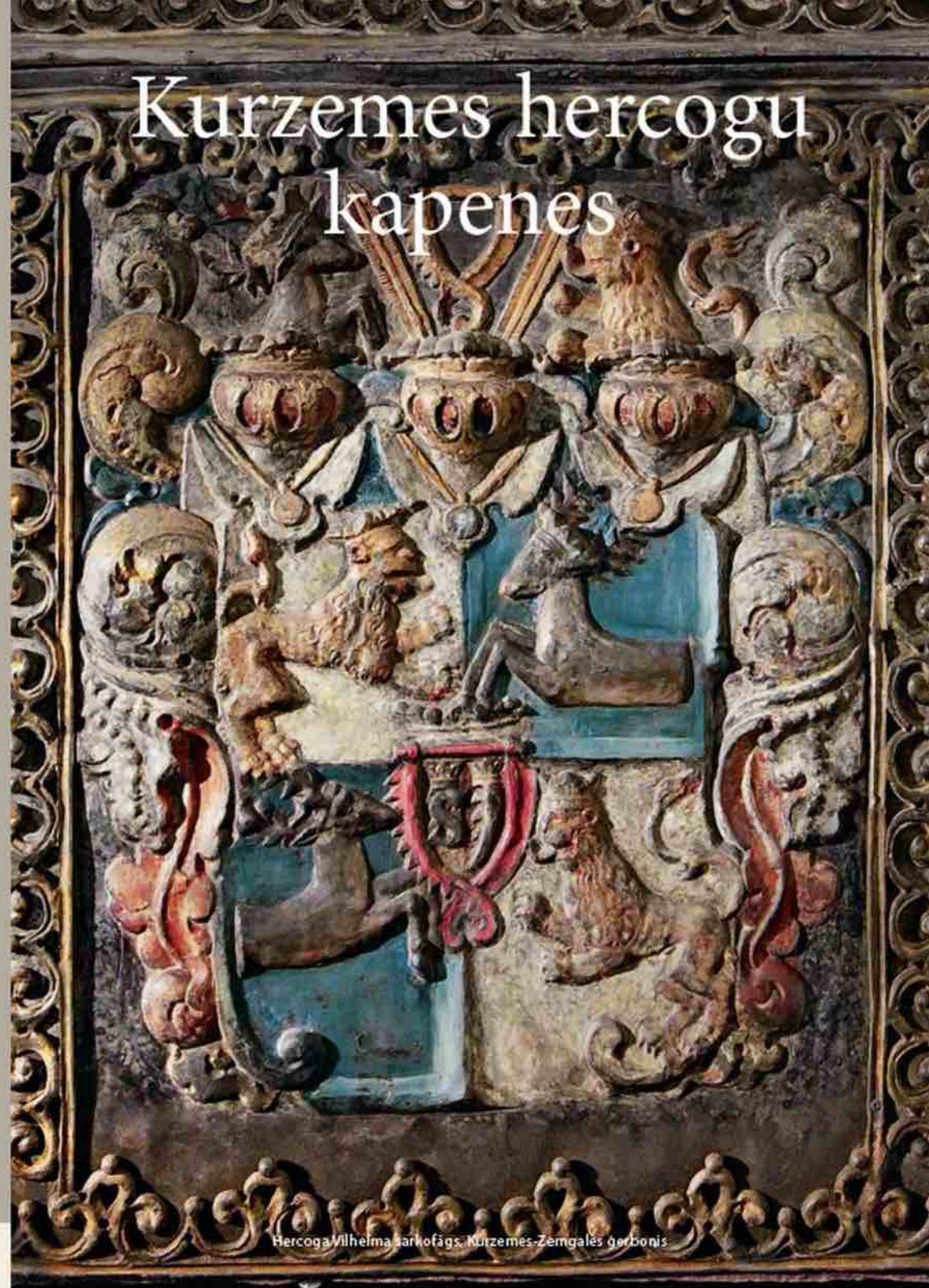
GPS 56.655186, 23.733936

Jelgavas reģionālais tūrisma informācijas centrs

Akadēmijas iela 1, Jelgava, LV-3001, Latvija

T. 63005445, tic@tomis.jelgava.lv

Kurzemes hercogu kapenes

Jelgavas pils, skats no tilta

Kurzemes hercogienes Lutzes Šarlotes bērū gājiens

Kurzemes hercogu kapenes vecajā pīlī, 18. gs. 30. gadi

Hercogienes Sofijas Amelijas sarkofāgs

Kurzemes hercogu kapenes Jelgavas pīlī ir lielāka šāda apbedījumu vieta Latvijā, turklāt viena no nedaudzajām valdnieku dinastiju apbedījumu vietām pasaulē, kas pieejamas apskatei. Tajās apglabāti 24 Ketleru dinastijas un 6 Bironu dinastijas pārstāvji. Sakotnēji kapenes izbūvētas zem 1582. gada iesvētītas Jelgavas pils baznīcas. Pirmais tajās guldīts hercogs Gothards (†1587), tad – trīs viņa agrāk mirušie dēli, kas vispirms bija apbedīti Kuldīgas pīlī.

Hercoga Ernsta Johana un hercogienes Benignas Gotlibas sarkofāgi

Hercoga Vilhelma sarkofāgs

Kopš 1987. gada Kurzemes hercogu kapenes ir Rundāles pils muzeja pārziņā, 1990. gadā tās atvērta apskatei. Apzinoties kapeņu vēsturisko un māksliniecisko vērtību, iekārtots muzejs, kura uzdevums ir objekta vispusīga saglabāšana un uzturēšana, rēķinoties ar dabisko iznīcības gaitu. Nesagraujot šīs miera vietas jēgu, notiek zārku, sarkofāgu, tekstiliju konservācija un restaurācija, mirstīgo atlieku sakārtošana un saglabāšana.

1737. gadā baznīcu līdz ar seno hercogu rezidenci nojauc, lai atbrīvotu vietu jaunajai F. B. Rastrelli projektētajai pīlī. Apbedījumus novietoja šķūnī līdz 1740. gadam, kad bija sagatavotas divas telpas jaunās pils cokolstāvā. 1820. gadā kapenēm izbūvēja plašāku telpu pils dienvidaustrumu stūrī, kur tās atrodas joprojām. Kapeņu logus sedz dekoratīvas dzelzs kaluma restes ar hercoga Ernsta Johana monogrammu.

Gadsimtu gaitā hercogu apbedījumi vairākkārt nežēlīgi postīti un izlaupti. 1705. gadā sarkofāgus izlaupija zviedru kareivji, 1919. gadā kapenes demoleja gan boļševiku, gan Bermonta-Avalova armijas zaldāti. Latvijas brīvvalsts laikā tika veikta sarkofāgu restaurācija, kapeņu remonts un paplašināšana, un 1935. gadā tās atvērta apskatei. Pēc Otrā pasaules kara kapenes ilgstoši postīja un apgānīja.

Dekoratīvas dzelzs kaluma logu restes ar hercoga Ernsta Johana monogrammu

Hercoga Jēkaba sarkofāgs

Kapenēs atrodas 21 metāla sarkofāgs un 9 koka zārki. Senākais ir pirmā Kurzemes hercoga Gotharda dēla Sigismunda Alberta (†1569) alvas sarkofāgs. Hercoga Gotharda sarkofāgs ir vienkāršs, mazrotājums ir arī viņa sievas Annas (†1602) un hercoga Vilhelma sievas Sofijas (†1610) sarkofāgiem, taču tos klāj gravēti ģerboņi un uzraksti. Greznākie alvas sarkofāgi ar reljefiem manierisma stila ornamentiem ir hercogienei Elizabetei Magdalēnai (†1649; sarko-

fāgu darinājis Jelgavas alvas lējis Francis Varnrāts), viņas vīram hercogam Fridriham (†1642) un hercogam Vilhelmam (†1640). Atsevišķu, formas līdzīgu sarkofāgu grupu veido hercoga Jēkaba (†1681), viņa sievas Lutzes Šarlotes (†1676) un dēla Kārļa Jēkaba (†1676) barokālie alvas sarkofāgi, kas, domājams, darināti vienā laikā (1676–1677). Tos klāj akanta lapu ornamenta reljefi un Kurzemes-Zemgales ģerboņi. Hercogienes Sofijas Amelijas (†1688) sarkofāgs atspoguļo baroka stila galējo tieksmi uz greznību un rotājumu pārbagātību, bet viņas vīra Fridriha Kazimira (†1698) sarkofāgs zudis 1705. gadā. Pēdēja Ketleru dinastijas valdnieka Ferdinanda (†1737) mastvais alvas sarkofāgs darināts Dancīgā, 1784. gadā tur izgatavoti arī kalti vara sarkofāgi Bironu dzimtas locekļiem – hercogam Ernestam Johanam (†1772), viņa sievai Benignai Gotlibai (†1782) un mazdēlam (†1766). Jaunākais apbedījums Kurzemes hercogu kapenēs ir princeses Šarlotes Frīderikes (†1791) zārks. Viņas vecāki – pēdējais Kurzemes hercogs Pēteris (†1800) un hercogiene Doroteja (†1821) – apbedīti Saganas hercogistē Silezijā (tagad Žagaņa Polijā).

Telpā blakus kapenēm apskatāmi restaurētie apbedīšanas tērpi un citas senatnes liecības.

Restaurētie tērpi muzeja ekspozīcijā

Hercoga Fridriha Kazimira veste, mantijas fragmenti

Foto: Ināris Lāncmanis, Velta Lejere